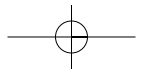
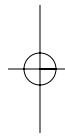
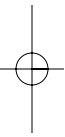

De toverhazelaar

De toverhazelaar

De 100 beste gedichten uit de Turing Nationale Gedichtenwedstrijd 2011

Uitgeverij Augustus · Amsterdam · Antwerpen

Turing
nationale
gedichten
wedstrijd

poëzieclub

De Turing Nationale Gedichtenwedstrijd wordt georganiseerd door de Poëzieclub en mogelijk gemaakt door de Turing Foundation, die ook deze uitgave mogelijk maakt.

© 2012 De auteurs en uitgeverij Augustus, Amsterdam

Grafische vormgeving Steven van der Gaauw

ISBN 978 90 457 0538 5 / NUR 306

www.nationalegedichtenwedstrijd.nl

www.augustus.nl

Inhoud

Vooraf 11

Ries Agterberg **Ik haat je** 15

Frouke Arns **ondertussen op de Overtoom** 16

Vincent Van Asch **Dat is nu net de clou** 17

Joost Baars **ik leidde mijn liefste rond door het geboortedorp
in mij** 18

Hedwig Baartman **Deadline voor happiness** 19

Hedwig Baartman **En ze leefden** 20

Hedwig Baartman **Uiterwaarden** 21

Elisabeth Bakker **Klein** 22

Piet van den Boom **groot druppels** 23

Piet van den Boom **die dienaar** 24

Nomi Ben-David **Brief aan Michael** 25

Nomi Ben-David **Lunchpauze** 26

Erik Bies **Gedicht** 27

Niels Blomberg **Plaats Delict** 28

Albert Bobeldijk **Soldaat** 29

Heleen Bosma **Smaakvol** 30

Inge Boulonois **Psalm** 31

- Michelle Brouwer* **Kust** 32
- Peter-WJ-Brouwer* **Hij en de ander** 33
- Hilde Van Cauteren* **Carne Vale** 34
- Hilde Van Cauteren* **wit** 35
- Johan Clymans* **Vogelschrik** 36
- Koen Croese* **Dierenverhalen** 37
- Marjolein Degenaar* **Onrustig staartmeesje** 38
- Maarten van Doremalen* **kindervriend** 39
- Chris den Engelsman* **Twitter – de echo's van de #eeuwigheid –** 40
- Maria Foerier* **in dit land wil ik niet wonen** 41
- Henk Frigge* **haikuplankje** 42
- Paul Gellings* **Kairos** 43
- Paul Gellings* **Spoken van Rembrandt** 44
- Paul Gellings* **VERBORGEN KAMERS** 45
- de Glansrijcke* **Veel water** 46
- Pieter Grootendorst* **Verstreken** 47
- Laura van der Haar* **Albuquerque baby** 48
- Laura van der Haar* **vanachter glas en sigaretten** 49
- Elisabeth Isabelle Handschoewerker* **ik zag een aapje op de weg** 50
- Michiel Hanon* **mooie vrouw** 51
- Jacoline de Heer* **Chinese vrienden** 52

Jacoline de Heer **Daktuin** 53

Jacoline de Heer **De feestganger** 54

Toine Heijmans **Reverence voor een doodgewone Koningin** 55

Nicoline van Heijningen **Herhaling** 56

helleman **kerstgezicht** 57

Jan Hidding **mysticus** 58

Alida Diana Hiwat **Wanneer mijn moeder zomer werd** 59

Tom Hofland **Vogels** 60

Jan Huizing **Amadou** 61

Jan Huizing **Het water uit de plassen** 62

Branko van Hulst **Niet bij haar** 63

Jean-Luc van IJperen **Schrijven** 64

Martin Aart de Jong **Ali Baba & de 40 Rovers** 65

Arjan Keene **Business as zoosual** 66

Jantine Knevels **bent** 67

Peter Knipmeijer **Ze zegt de maan** 68

Kohlemainen **Ophaalbrug** 69

Sebastiaan Köhler **Zwaarheid** 70

Josse Kok **Desideratum** 71

Mark de Kok **Onze evolutie** 72

Johan de Koning **Gesprek in het zwembad** 73

Corrie Kopmels **Incarnatie** 74

Peter Kuipers **Donker** 75

Anke Labrie **Strand** 76

Jelmer van Lenteren **Het is mooi** 77

Frank van Lier **Banksia** 78

Heleen van Loenen **Overgave** 79

Elke Lutgerink **Iets ouds en blauws** 80

Erika Mannink **jouw gedicht** 81

Nicolette Marié **droom** 82

Leo Mesman **Het laatste gedicht** 83

Elena Moeremans **twee geliefden** 84

Danny De Mulder **onderweg** 85

Ronald van Noorden **Een Zondag In Lagorce** 86

Ronald van Noorden **Lada** 87

Bart van Oost **Groot** 88

Willen Tjebbe Oostenbrink **doorgang** 89

Fred Penninga **In later licht** 90

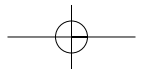
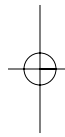
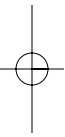
Pauline Pisa **Punt van belang** 91

Pauline Pisa **Tjonge** 92

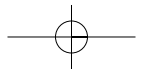
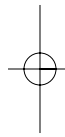
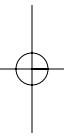
Thei Ramaekers **voortgang** 93

Jonathan Robijn **IJle lucht** 94

- Paul Roelofsen* **Kinderliefde** 95
- Paul Roelofsen* **Strandwandeling** 96
- Runa S.* **De emmer** 97
- Runa S.* **Dorst** 98
- Jacob van Schaijk* **Evenwicht** 99
- Kate Schlingemann* **Bemoeizorg** 100
- Lars Schotel* **Dochter** 102
- Koos Schreurs* **The eye of the beholder** 103
- Koos Schreurs* **Man in de straat** 104
- Renee Simons* **Hier en nu** 105
- M. Sterrenplek* **Ik ga op reis en ik neem mee...** 106
- Erwin Steyaert* **Omertà** 108
- Fred Tak* **Zoon** 109
- David Troch* **wij waren geen jongens** 110
- Cissy Valkhoff* **Vader** 111
- Frank Vingerhoets* **een mysterie opgelost** 112
- Martin de Waard* **ontmoeting** 114
- Ilse Van der Weeën* **spreekbeurt...** 115
- Kira Wuck* **Mijn ouders zijn goed in ontvreemden** 116
- Kira Wuck* **Vertraging** 118

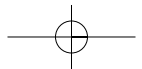
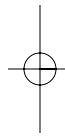
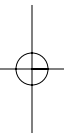

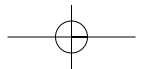
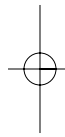
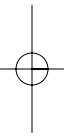
Vooraf

De toverhazelaar

Ik haat je

Ik haat je zoveel
dat elke stap van jou me interesseert,
elke kus de mijne zou moeten zijn,
elke vloek een zonde die slechts aan mij veroorloofd is.

Omdat dit niet zo is,
haat ik je meer
dan ik ooit iemand beminnen zal.

Mijn nagels strelen in gedachten jouw tedere lichaam
zodat bloedstrengen zich duidelijk
aftekenen.

Elke dag opnieuw jouw afwezigheid maakt me gek,
elke dag opnieuw
besef ik hoe meer ik je haat
omdat ik je mis
elke dag opnieuw.

Ries Agterberg

ondertussen op de Overtoom

een zwerver met een Unoxmuts staat bij de halte
van lijn 1, het miezert op zijn sjekkie;
zag hij de zee vandaag?

een stel komt aangesneld, de pas gereed
twee vrouwen lachen anders
nu de dagen lengen

het meisje van frituur Galaxy
ruikt naar mayo en als ze met je praat
kijkt ze naar je mond

terwijl jij aan Damascus denkt
en aan die lente,
het woeden in de grond.

Frouke Arns

Dat is nu net de clou

Als ik een zak ben,
kan ik mezelf dan lek prikken?
Het potje met spelden,
hier op het krukje naast m'n bed.

Als ik een eikel ben,
kan ik dan een poppetje van mezelf maken?
De lucifers, naast de spelden,
liggen hier op het krukje naast m'n bed.

Als ik een lul ben,
kan ik mezelf dan aftrekken?
De papieren zakdoekjes liggen al klaar.
Naast de lucifers en naast de spelden,
hier op het krukje naast m'n bed.

Als ik moet oprotten,
waarop dan?
Op het krukje, hierzo,
naast m'n bed?

Dat ligt al vol.

Vincent Van Asch

ik leidde mijn liefste rond door het geboortedorp in mij

hier woonde het meisje wiens vader doodging toen ze twaalf was en die me belde dat ze niet mee naar school zou fietsen, huilend natuurlijk, waar ik, ook twaalf en doodsonnozel nog, slechts een letter tegenover had, een droog en doodslaand 'O...' hier zat ik op school en in de vijfde klas was er een meester die de lastige kinderen sloeg, ze soms zelfs bij hun kraag greep en tegen schoolbanken smeed, waarna natuurlijk met niet al te lange tijd een man in regenjas de school in kwam, ja echt een soort columbo, met wie ik mee moest naar een kamer, waarin hij overtuigend rustig vroeg wat ik gezien had, en ik moest toegeven van ja, de meester, die een flauw soort humor had waar ik van hield en die af en toe gitaar speelde terwijl we rekentoetsen maakten, had geslagen, maar die kinderen waren ook wel echt vervelend, dat vond de hele klas, waarna columbo knikte en ik weer kon gaan, en die meester snel zijn baan verloor. hier woonde een meisje dat niemand echt kende, ik ook niet, van wie het enige dat ik wist was dat haar moeder zelfmoord had gepleegd, dat was tenminste wat er over haar de ronde deed, ik heb haar enkel af en toe voorbij zien lopen, altijd die gebeurtenis op haar gezicht, zo leek het. hier woonde mijn vriendje a., twee huizen verderop, die ooit een tijd bij ons kwam wonen omdat zijn moeder in een kliniek werd opgenomen nadat ze zichzelf in brand gestoken had, wat mij verteld werd door mijn vader, bij wijze van verklaring voor het onverwachte tijdelijk gezinslid, maar waar ik het nooit met a. over gehad heb, drie als wij waren, spelend in de achtertuin, het kan oorlogje geweest zijn, verstopperij, klapperpistolen vanachter de heg, en soms misschien niets anders dan een dreigend wolkendek.

Joost Baars

Deadline voor happiness

in het park een jongetje bij vijver
radiobestuurbaar bootje. Een
meisje wijst. Valt. Knie kapot –
rood – waarom die kleur

een appelboom aangevallen door het
seizoen – hoewel nog warm voor november,
dat moet gezegd –

slaapwandelend scheen ik gisteren de tarantella
gespeeld te hebben op de blaasbalg van de buren

een aardappel achtergebleven in de kelder
kijkt me misprijzend aan

een week later glimlacht hij van ouderdom,
gerimpeld en met wrat

toch komt het er maar niet van

Hedwig Baartman

En ze leefden

daar, aan de andere kant van – wat is het –
krijg ik kussen van je, zijn vingertoppen letters
geworden, lach je me toe in symbolen

ik ben bang voor de post-it op de koelkast:
‘mijn vrouw kussen’. Had gedacht dat je armen
altijd en vanzelf

op mijn helft is het koud, een burcht van
nachtschaduw. Je snurkt, hoor ik.
tussen je mond en mijn borsten
liggen pizzadozen

als ik de volgende dag rondtrek in een helikopter
zie ik je zitten. Hoe je me typt. Hoe je met rode
konen. En hoe je halfgesmolten naar me zwaait

Hedwig Baartman

Uiterwaarden

ik keer me om,
binnenstebuiten,
van onder een steen

mijn buurman gelooft
in helden met een voetbal

ik steek zijn woorden
in mijn zak en kijk tv

achter mijn douchegordijn
regent het slechte gedichten
ik schreeuw:
'iemand!'

kan iemand me terugleggen
onder de steen?

Iemand zegt:
Graag.
We houden van de wereld
precies zoals-ie is.

Hedwig Baartman

Klein

Klein,
voel ik me

Klein propje papier

Dat graag
gladgestreken
wil

Elisabeth Bakker

groot druppels

groot druppels spat
en tik teen my ruite
hulle kom van binne
en nie van buite

'n koue wind suist
ruisend in my ore
hy waai uit my hart
reg my skedel in

die schrale weer is
'n miezerig venster
waarin ek my spieël

my kind doolt
verlore in mis
weg van die geluk

Piet van den Boom

die dienaar

ek het die taal gesprek van die oorwinnaars
die base die predikers en die onderwysers

ek het geprikt op groot borde in die stad
en my verskuil in die klein letters van die wet

ek het berug geword en is aangekla weens één woord
dat die samelewing in twee ongelijke dele splijt

niemand wou my nog ken verstaan of praat
ek is gesien as die brenger van die kwaad

ek is verban na achterkamertje en taalkundig woordeboek
die dienaar werd gestraf vir die daade van sy meester

ek verdroogde tot 'n besienswaardigheid
en 'n aandoenlijk dialek vir stukkende siele

Piet van den Boom

Brief aan Michael

Als je niet weet wie ik ben, ik was
het meisje dat altijd hoog in de boom
zat – net onder aan de groene kroon
waar de takken zo dun werden dat het
duizelend heen en weer boog –
de boom en ik aan elkaar gewaagd
worden eens terwijl ik klim – blote
voeten op boomhuid – nooit weer dat
ik zo gelukkig was, behalve eens dan,
toen ik jouw horloge mocht bewaren
bij het voetballen, niet zij maar ik, en
jij de keeper was – later op de fiets
door eindeloos regen, je hand op mijn
middel dan in de koude wind je lippen –
hoe je stiekem naar mij keek, dat jaar;

Nomi Ben-David

Lunchpauze

Een kind met stok sluipt in het struikgewas,
de raaf kraait – schreeuwend zaagt hij de
middag als een spiegelei doormidden, vloeigeel
met aan de randen nog een ander licht, van
daarvoor – wasgoed, taal, wind, en bladzilver;
dan krimpt hij, wordt vogel als alle anderen,
vliegt af, – de reiger kijkt niet om, weet, hij
komt zoals de dief of moordenaar, terug naar
de plaats van de daad – niet eens de nacht
kan hem ontzien – schuldbekennend, kraaiend
wordt hij vroeg klagend, als eerste wakker –

en morgen, is er weer een of ander kind, dat
oorlogskreten roepend, de narcissen omvertrapt.

Nomi Ben-David

Gedicht

Wij sterven allen
net als de dieren
Er is niets aan te doen

Dit besef leidt tot
urenlang voor mij uit
staren totdat ik

het potlood pak
en schrijf
dat wij allen sterven
net als de dieren

en dat er niets aan is te doen

Erik Bies

Plaats Delict

Ooit was ik een eenvoudige straathoek
Eén van de vier
Eén van de duizenden
Ontmoetingsplaats van ijle lucht en vluchtige groeten
Met voeten getreden door gehaaste voorbijgangers
Een stoeprand en wat tegels met los zand aan elkaar liggend
Dekmantel voor water, gas en licht
Scheidsvlak tussen boven- en onderwereld

Maar nu ben ik PD
De bron van kruit en DNA
Met strenge krijtstrepen die verhalen van moord en doodslag
Een strakgespannen lint bakent mijn grens af
Mijn afgunstige broers torsen mijn bewonderaars

Wie mij vroeger schielijk betrad, stopt nu op eerbiedige afstand
Wereldwijd verschijnt mijn beeld op tv
Ieder anker is op mij gezakt
Lenzen speuren naar mijn geheimen
Microfoons smeken om mijn waarheid

Maar ik zwijg
Laat niets los
In het belang van het onderzoek

Niels Blomberg

Soldaat

Een montere soldaat rolt open zijn floerse baret
Hier is het land, dit zijn de bloemen van het land
Hij streelt zijn amulet
Het breekt, het knakt van binnen in de steel

Zijn ogen breken, door scheuren kruipt het geel
Hij wil naar buiten maar niet in de zon
Hij kijkt neer van het balkon
Verstoorde zinnen, naar leervet ruikt het binnen

Zo marcheert hij door een hand gebroken licht
Hij groeit, in takken naar het licht
Alle plicht zal in het vaandel overgaan
Dat kun je op één hand natellen, hij telt alles na

Onaangedaan, in een snackbar op het zuiden
Een bleke tiener bij het raam
Gooit de gokkast vol, vreet zich rondom hol
Hier is het land, dit is de vetwalm van het land

Albert Bobeldijk

Smaakvol

Het schijnt dat als je mensen minder slaat
ze minder blauwe plekken hebben.

Als je zacht praat ze hun handen
zelden voor hun oren houden.

Dat als je ze omhelst als ze dat prettig vinden
ze dat prettiger vinden dan wanneer je ze omhelst
als ze dat niet prettig vinden.

Dat ouderen in een verpleeghuis in het geval
van smaakvol eten in een gezellige ambiance
32 procent meer groenten,
29 procent meer zetmeel
en maar liefst 76 procent meer appelmoes eten
dan wanneer ze smakeloos en ongezellig eten.

Het management heeft hier nog geen afdoende verklaring voor.
Waren deze ouderen wel representatief,
niet te oud, niet te jong,
niet te uitzonderlijk mens?

Heleen Bosma

Psalm

De boer is mijn herder,
het ontbreekt mij aan niets.
Mijn hele leven mag ik toeven
in de ligbox van zijn volle burcht.
Ik hoef goddank niet meer bij regen
en wind te grazen in het drasse slijk
van weiland onder bonte billboards
met lingerieclames.
Geen opgefokte stier versteert nu nog
mijn rust: de boer zelf spuit me driftig
jaarlijks drachtig en mijn nageslacht
is talrijk als de vliegen in zijn gigastal.
Hij is mijn licht en mijn behoud.
Kwaad vrees ik niet. Hij zalft
de doorligwonden en mijn uiers
blijven overvloeien. Ik loof hem
loeiend tot in lengte van dagen –

Inge Boulonois

Kust

ik laat mijn vingers door het
hoge groene gras glijden en
denk aan de dag dat we
onze zwemkleding pakten

blote voeten op asfalt
kleine kans dacht ik
kleine kans dat het lukt
vier kilometer naar het strand

het was eb je pulkte schelpen
uit de bodem terwijl ik keek
naar hoe je billen bijna het
natte zand raakten

ik knijp zachtjes in de besjes aan
de struiken en denk aan hoe we
op onze rug lagen en dat ik door
je T-shirt je borsten zag, plat

zand in mijn nek in mijn shirt tussen
mijn tenen en ik dacht dit is het moment
en ik draaide me naar je om

ik steek twee vingers in het door
golven gelikt zand omdat het lekker
voelt en ik denk aan hoe je giechelde
en mijn hand op je bovenbeen

aan je blonde haren op het strand je
gesloten ogen je lippen en hoe je
wegliep toen het vloed werd

Michelle Brouwer

Hij en de ander

Een ander had het
altijd gedaan.
Daar was steeds wat

mis mee,
dat kon niets worden.

Sprak hij achter het raam
boven zijn orchideeën,
terwijl hij ijverig terug zwaaide

naar de hand in de lucht en de lange
manen die vrolijk wegfietsten.
Maar vast niet naar de kapper,

lispelde hij ons al
over zijn schouder toe.

Later herinner ik mij hem
van allen
die het volgens hem niet hadden

als enige kaal.

Peter-WJ-Brouwer

Carne Vale

Terwijl de straten volstroonden met volk
zei je: ik hoor een zacht geruis, alsof iemand
een kraantje openzet. Traag reed een wagen
voorbij, met dansende dames in rode jurken.

Terwijl blauwe mannen vrolijk zwaaiden
zei je: ik droomde dat ze mijn hart wilden
stelen, voel het nog bonken. De luidsprekers
joegen een samba door de binnenstad.

Terwijl de hemel zich vulde met snippers papier
zei je: ik krijg te weinig lucht, alsof iemand
proppen in mijn borstkas stopt. Een knalgele
wagen draaide langzaam onze hoek om.

Terwijl je longen volstroonden met vocht
zei je: neem me nog een keer vast, ze komen
me halen. Onder luid gejoel tilden de dragers
de witte prinses op haar hemelbed.

Hilde Van Cauteren

wit

ik sla dit gedicht aan diggelen, dacht ik
te laat, jij trok mijn mond al open,
wou alle woorden zien bij hun begin

ik toon alleen een kale huid, dacht ik
te laat, jij las de spanning op mijn huid,
ik las jouw moedervlekken, zoveel

kaalheid konden we met taal niet aan
ik wilde valse tranen maken, maar raakte
mijn naakte huid niet uit, krijtte

zinnen met vingernagels, jij las gretig
het vocht van mijn handen, de tong in
mijn mond, de warme lucht die uit

ons lichaam kwam. in witregels
vielen we uit elkaar

Hilde Van Cauteren

Vogelschrik

Na de crematie van mijn vader,
voerde ik vandaag een vivisectie uit,
ik sneed en reet maar vond geen ader,
oogstte enkel gras, as en luizen.

Ik heb hem maar euthanasie gegeven,
zijn nek gebroken zoals bij de muizen,
maar zijn kralen blik bleef star kleven,
mijn assistent, de boer kan dit getuigen.

We hebben hem weer terug gehangen,
gekruisigd tussen rupsen en bladschade.
Waar de raven nu kwetsbaarheid vangen.
Na school ga ik op visite, zonder genade.

In de weerloosheid van die strooien pop,
wreekte ik de verschrikking van mijn vader.
Ik zocht een hart, maar vond enkel de strop,
van een beul, een pantser, een mensenhater.

Johan Clymans

Dierenverhalen

Ik zag in jou nog nooit een vis.
Het spijt me, kennelijk ken ik
mijn dieren nog niet goed genoeg,
wanneer ze zich in jou verstoppen.

Een vijver wel, zoals in iedereen,
met kringen, water dat op water drijft
en omtrek waar ik soms omheen ben, dier
met dorst en aarzelingen.

Koen Croese

Onrustig staartmeesje

Pluizenbolletje, met je lange staart
en je brede zwarte wenkbrauwen,
waarom warrel jij niet met je vriendjes
vrolijk tussen knop en twijgjes door,
buitel jij zo eenzaam voor mijn raam
tik je aldoor lieflijk tegen 't vensterglas?

Ben jij een fier gevleugelde Narcissus
die ziekelijk zijn eigen spiegelingen kust,
je snavel tuitend onder flonkerende oogjes,
pronkend met het waas van roze op je buik,
dolverliefd op je potsierlijke gefladder,
jezelf verliezend in je eigen vederpracht?

Of ben jij door Eros valselijk misleid
en meende jij een dartel liefje steeds te zien,
wilde jij haar zoet verleiden met je capriolen,
heerlijk met haar paren in het boomgewas,
samen een behaaglijk nestje maken
van pluimpjes, spinrag, dons en mos?

Marjolein Degenaar

kindervriend

elke nacht word ik klaarwakker van zacht kindergehuil
dan eet ik beschuitjes pekelflees en luister naar Mozart

elke ochtend trek ik een zwart uniform met ijzeren kruis aan,
stop in brievenbussen pamfletten met opvoedingswenken

wekelijks predik ik onvermoeibaar voor volk en vaderland
over de noodzaak kinderen te behoeden voor het kwaad

zondags draag ik trots mijn koninklijke onderscheiding
voor mijn jarenlange inzet voor de speeltuinvereniging

mijn beste vriend is een ex-pater uit een ver internaat
met eenzelfde liefde voor de schoonheid van de wereld

's avonds dalen we af naar mijn souterrain en troosten
we langdurig de ons door God gezonden kinderen

Maarten van Doremalen

Twitter – de echo's van de #eeuwigheid –

Twitter – de echo's van de #eeuwigheid –
(ontdek wat zich afspeelt in de wereld van het eeuwige ogenblik in vier
tweets van 140 tekens – #twoosh –)

(Bij *Lucas van Leydens* Drieluik met het Laatste Oordeel 1526-27)

@bij het aanbreken van de #jongste dag
vormen de #naakte man en #hemelse
klaar-over een ideaalbeeld deze
#twitterquitters troosten ons RT

geen enkele #tweet brengt ons
nader tot #God maar het verlangen
van de #tweeps leidt wel tot tedere
scenario's tussen tweebe en #engel FF

@zoals tijdens de #jongste dag van Lucas
onderweg naar de #hemel vat een #engel #wellustig
en met volle hand de #billen van een #geredde LOL

kijk en hoor hoe de echo van de #eeuwigheid met
#polyfone versiering bij het aanbreken van de
#jongste dag noodt tot vele zinloze dingen IRL

Chris den Engelsman

in dit land wil ik niet wonen

boven de rivieren is het kouder dan ooit
bakstenen huizen, betonnen gebouwen
nijdige vrouwen met blondgeverfde haren
in plukjes overeind gezet

maar ze lijken zo juist ouder
waar het bloed kruipt stroomt het niet

kleurloze mannen, weinig te melden
veel te verstouwen, gestoken in confectiepakken
als ze al pakken dragen kunnen
's zomers sandalen

en soms een korte broek

Maria Foerier

haikuplankje

aap noot mies wim zus
jet teun vuur gijs lam kees bok
wei does hok duif schaap

Henk Frigge

Kairos

Middag in augustus, de zon op zijn hoogst.
Een terras in de schaduw, donker en diep.
Het land warm en verlaten; het dorpje sliep
in een geur van rogge die net was geoogst.

Wat stoelen, wat tafels, een zoemend insect,
drie parasols, een haag van ruisende bomen,
de middag werd vloeibaar, het uur was gekomen
het terras ontwaakte, door ons tot leven gewekt.

Het werd een boot, naar ongebroken kinderjaren.
Het bewoog en maakte zich los met een zucht,
zodat we eindelijk terug konden varen.

Zonder moeite werd toen de tijd overbrugd,
want het duurde maar even voordat we er waren,
in klaterend zonlicht, spiegelende lucht.

Paul Gellings

Spoken van Rembrandt

Glans en daglicht langzaam geoxideerd
tot avond met een ander, dieper perspectief
in de alkoven thuis had men elkander lief
en bij de hoeren werd het vlees geëerd

in gezelschap van het vroeg gestorven kind
in ons ontwaken wij nog steeds om twaalf uur
nu eropuit! het feest is slechts van korte duur!
gelukkig kent onze kapitein de route blind

men hoort de lansen op de Kloveniersburgwal
men ziet de vlammen op de toortsen trillen
en kijk, daar is de Dam, het Damrak al

dan verstrakken wij weer wanneer in de prille
zon de vensters hier opeens gaan zinderen
en wij alleen nog leven in het oog van kinderen

Paul Gellings

VERBORGEN KAMERS

Ik hou van pleintjes onder bladerdaken
naamloos en driehoekig uit een straat geknipt
je loopt er zo voorbij, alleen ik niet

altijd schemerig en louter bewoond
door geesten en hun flessen in
een walm van pis en slechte wijn

misschien zijn het wel wormgaten
naar de hel en is dat wat me zo
lokt: als toerist even op doorreis

in het duister en dan gauw terug naar huis
met toch steeds een diep verlangen
naar deze pleintjes onder bladerdaken

waar iets uit een ander leven
in verborgen kamers lijkt te wachten

of alleen de donkergroene schaduw ervan

Paul Gellings

Veel water

Ha-ja. De zee.
Gij, deel van sterfelijk en broos,
graag bezoek en zie ik u.
Opdat ik er – ooit –
mag verwaaien, op de wind.

de Glansrijcke

Verstreken

Omdat ik wilde eten met een dier,
omdat ik jacht wilde maken op mijn laatste gedachten
liet ik mijzelf links liggen tot de tijd was verstreken.

Toen ik eindelijk opstond van de bank was ik onvrij,
moest ik uitwijken voor een man die een winkel verliet
met een kruiwagen vol zand,
goudzoeker onder grijze hemel.

Vuilniszakken hadden een wilde nacht achter de rug,
dikke meeuwen waren boos op ons.
Ik stelde mijzelf zo lang mogelijk uit,
ik hield de wacht bij al mijn uitlatingen.

Pieter Grootendorst

Albuquerque baby

met een fletse bek van de kou zink je je huis uit
de stoep veert niet mee en de rest
ook al niet

er is een plek die je kent
waar iemand missen de vale gloed wordt
die soms boven steden hangt

steden, waar 's nachts een trein voorbijrijdt
waar gespeeld wordt, muziek
die harkend op een hoop veegt
wat uit jouw hoofd verdween

die hoop wordt een berg om in te schoppen
sneeuw, herfstblaadjes of
de plastic bekers na Koninginnedag, desnoods
je schopt

maar zij verdwijnt niet
jouw Albuquerque baby
en met boliderode lippen
drukt ze vlinders in je kraag

Laura van der Haar

vanachter glas en sigaretten

in het weiland steek je zwammen in de fik want zwart zouden ze toch al
worden
dat is de schimmel aan het werk, die langzaam vloekend op bezoek komt en
de luiken sluit
de lakens nog eens opschudt, met een vlakke hand de kruimels veegt en dan
toch
de luiken sluit

het getik van berken hoog in de wind en later de koplampen van een wagen
in de bocht
de stift die het niet deed op beton en de emmer sop uit de kroeg over de stoep
naar het onbekende oor kijken waarin je iets schreeuwt over popmuziek en
je afvragen of de ander dat hoort

iemand die je overeind zette tegen de kast en 'kijk maar' zei
dat je keek naar de plek waar je later de geur nog van zou weten

luisteren naar het opwrijven van glas
je adem van de ruit terug horen trekken
de verschillende voorhoofden voorstellen, leunend, en
niet weten of je het morgen ook nog bent
zittend in de vensterbank

Laura van der Haar

ik zag een aapje op de weg

ik zag een aapje op de weg
en fietste terug

ik hurkte
mijn hals strekte zich uit
over mijn gespinsel

wat moet ik met dit aapje?

ik ben een pop die niet branden mag

hout op hout
hout op hout en een mannenstem
ik spin

ik ben een leeg omhulsel,
een soepblik van Andy Warhol

ik raak het aapje aan
het is dood

mijn aapje is dood en ligt langs de weg

Elisabeth Isabelle Handschoewerker

mooie vrouw

de mooie vrouw groet
dus herkent zij mij
mijn beeld moet ergens
in bepaalde vorm
op haar harde schijf bestaan

als we elkaar na een tijd weer zien
zal ze mij in haar vinden
ze draagt mij overal
en altijd met zich mee

en misschien, heel misschien
komt deze enkele spore
na lange tijd van overleving
eens in dit mooie, zachte lijf tot leven

gestaag delend
groeïend diep onder haar huid
steeds voelbaarder kruipend door haar vaten
tot een goedaardige, overal aanwezige
structuur – genaamd ik
badend in haar liefdevolle aandacht

Michiel Hanon

Chinese vrienden

Zij verbazen zich over het hebben van een platenspeler,
vinden oude huizen een ramp en stripboeken alleen voor kinderen,
dragen dure parfums, dromen van Louis Vuitton, gaan naar zwembles
en oefenen de uitspraak van Nederlandse woorden.

Vragen wat ze aan moeten op een Hollandse begrafenis, gooien
ook een schepje zand in het graf, gezien in een Amerikaanse film,
vertellen dat in China cremeren verplicht is, overbevolking denken wij,
alleen in de dorpen wordt nog begraven, in de bergen, zeggen zij.

Zij hebben Engelse namen aangenomen en make-up maakt hun gezichten
meer Europees. In hun geboortedorp staan huizen die door hen betaald zijn,
zonder verwarming zodat hun neefjes in dikke winterjassen tv-kijken.

Wij eten hun jujubesnoepjes en drinken gekookt water met blaadjes,
bekijken de trouwreportage waarin zij onherkenbaar op fotomodellen lijken.
Zij serveren ons soep met waterleliestelen en kip gemarineerd in cola.

Jacoline de Heer

Daktuin

De vrouw op het betonnen dak
hangt was aan de verroeste lijnen
kleren klapperen in de wind

ze gaat zitten in de zon, bewaakt haar was
overziet de steenwoestijn, er groeit hier niets
dan wat borstelig zwart mos

ze kan kijken tot aan de brug, de kerk
tot aan het einde van de stad, aan de rand
van het dak staat een kindwagen

in de deuropening verschijnt een oude vrouw
met een glas water in de hand.

Jacoline de Heer

De feestganger

De wind rukt aan je tanden, snijdt door je glazuur
je bent op weg naar het feest van heksen en vampiers

waar lampen zijn versierd met spinrag en spiegels afgedekt
met zwarte kleden, pompoenen met hun ingekerfde grijns
verlichten kinderen in skelettenpyjama's die tekeningen maken

van spoken, iemand zet zijn tanden in de nek
van zijn geliefde, een hand is vervangen
door een zaagblad, een neus met wrat zakt telkens af.

Die avond verdwenen twee kinderen in de tuin
de verbaasde heksen bleven hen nog uren zoeken.

Jacoline de Heer

Reverence voor een doodgewone Koningin

In de nadagen van de kille winter,
die leunen tegen het te vroege voorjaar,
staat zij er wat harkerig humeurig bij,
als een werkster die met tegenzin
aan de grote schoonmaak denkt;
haar armen & benen steken als
grijsgrauwe staken alle kanten op,
levenloos.

Door de warmte van het eerste lentelicht
zoekt zij zich een onderjurk van
dunne lichtgroene bladeren
en zodra de zomerzon hoog genoeg
aan haar horizon staat,
tooit zij zich voorzichtig
met tere, roomwitte bloemschermen
als schaterende bruidssluiers.
Maar pas op Koninginnedag –
en alleen dán –
vlecht zij frivol
door haar schitterend witte tooi
ranken met de diep orangerode vruchten
van het *Bitterzoet*.

Sambucus nigra is haar naam,
en toch, het enige zwart aan haar
zijn de grappig golvende polsbandjes
van minuscule bladluizen
in het voorjaar
en haar sappige paarszwarte
bessen van kinderen
in de roodkoperen herfst.

Toine Heijmans

Herhaling

Al het bestaan
is enkel herhaling
verhalend en wel

zoals de vrouw
die elke meivakantie weer
haar manuscript herschreef

of de man
die in elke nieuwe relatie
nog nooit zo gelukkig was geweest

of ik
die mijzelf afvraag
of de wind
niet moe wordt van zichzelf

Nicoline van Heijningen

kerstgezicht

wanhopig koud en slaafs verlangen in de broek
de nacht is aan een lange shift begonnen
ik zet thee, rook met olympische precisie
mijn derde pakje leeg, de discipline van vergetelheid

of het nu maandag is, of zaterdag, of kerst
ook vandaag is een dag als een ander:
ik drink thee, lees wat in een tijdschrift
god is op reis, sneeuw ligt als troost op de dakgoot

buiten gooien koningen met sterren, elk om het verst

helleman

mysticus

Mijn vriend V
die aflaten in dozen verkoopt die,
mits afgerekend,
de hemel garanderen
vertelde,
op dezelfde dag
dat ik 's morgens
wakker werd in het besef
van een goddelijke aanwezigheid,
hoe mooi hij mijn gedichten vond.

die toevalligheden
daar geloof ik niet in.

Jan Hidding

Wanneer mijn moeder zomer werd

mijn moeder bestond uit seizoenen
alleen in de zomer had ik haar lief

dan was zij lichter dan de wind
vrolijk als een kind
rennend op blote voeten

in de herfst was zij vallend blad
dan raapte ik haar op
en sloeg de aarde van haar schouders
dekte haar toe in het grote bed

tijdens winterdagen sliep zij
maan en zonlicht gingen aan haar voorbij
soms werd zij wakker en vroeg aan mij
hoe laat het was

nog lang geen zomer zei ik dan

als het lente werd keerde zij voorzichtig terug
zong zacht liedjes en lachte soms om niets

hoe blij was ik wanneer de dagen lengden
zij weer de moeder werd
waar ik van hield

Alida Diana Hiwat

Vogels

De vogels slapen niet vannacht
Ze waren onderweg
en ik heb ze gezegd blijf niet
wachten tot de dag
Voor je het weet is het te laat
Is de winter ingedaald
en kom je nooit meer weg

Tegen vogels durf ik wel
Tegen jou heb ik gezwegen
en ben je ondanks sneeuw
en ijs
bij mij in bed gebleven

Tom Hofland

Amadou

Hij maakt schoon
Buiten kantoortijden
Hij heet Amadou
En denkt dat Toyota
De beste auto is
Die er is
Hij komt met de bus
Begint op de zesde
En eindigt in de kelder
De vuilniszakken gaan
In de blauwe container
Hij wil wel iets zeggen
Maar kent de taal niet goed
Hij heeft een kinderboek gekocht
Voor in de pauze op de binnenplaats
Hij leest over een boerderij
Een boer, een knecht, een paard
Het paard is ziek

Jan Huizing

Het water uit de plassen

Ik was al een tijdje
Mijn stem kwijt
Toen er werd aangebeld
Door een meisje
Van een telecombedrijf
Met een aanbieding
Als ik nu een abonnement nam
Kreeg ik er een toestel
Gratis bij
Ik schudde mijn hoofd
Teleurgesteld draaide ze zich om
En liep terug de regen in
Zich niet bekommerend om
Het water uit de plassen
Dat opspatte tegen
Haar blote kuiten
Bij elke stap
Die ze deed

Jan Huizing

Niet bij haar

Het mooiste is zien dat ze te lang kijkt
het allermooist de tweede keer en het
bijna zeker weten.

Kijk uit het raam of praat met vrienden.

Werp de lucifer brandend, vlam
en doof vrijwel
tegelijkertijd.

Knoop om de pup een vuilniszak
voordat ze met je danst of
zindelijk kan zijn.

Laat het koude flesje bier
halverwege staan, dronken
word je niet
bij haar.

Branko van Hulst

Schrijven

In de nacht, als het bier
je schoonste slapen bezoekt
droom je niet.

En overdag, als het licht
je mooiste dromen vervloekt
besta je niet.

Maar 's avonds, als het licht
donkert, schijnt de inkt
niet te drogen.

Jean-Luc van IJperen

Ali Baba & de 40 Rovers

De vorige nacht alweer bezocht door vreemdelingen. U kent dat wel. Ze zwierven rond in kasten, ruimden zelfs de vuilniszakken. Doken onder in pakken yoghurt, zetten de thermostaat een graadje hoger, alles wat niet mag gebeurt je. Niet vooraleerst ze slaap als poeder rond mijn ogen joegen. Ze zijn zo uitgekookt.

Ik sliep een nacht maar ook de halve dag door, op kantoor wisten ze niet waar ik was, ook daar waarde een vreemde rond, in mijn kleren. Hij sprak een vreemde taal, boog in de koffiepauzes naar het Oosten. Het was ondoenlijk allemaal.

Martin Aart de Jong

Business as zoosual

Ik hoef niet eens meer naar de dierentuin
om allerhande beesten te bezoeken.
Wanneer ik door de wandelgangen struin
verschijnen ze vanzelf uit alle hoeken.

De parelzwijnen, luiaards, trage slakken,
de struisvogels met koppen in het zand,
de haantjes die zich nimmer laten pakken.
Hyena's sluipen kwijlend door het pand.

En kijk, de zilverrug in het vizier!
Hij trommelt grijnzend voor de troepen uit
en roept de apen op voor groepsvertier,
vast iets met neuzen, richting, nieuw geluid.

Ach, was ik in die jungle ook een krijger,
en niet alleen maar een papieren tijger.

Arjan Keene

bent

Jij bent geel.

Als ik moet raden.

Ook nog om een andere reden.

En ik weet niet welke kleur ik heb.

Ik heb wel een cijfer.

Dat van jou is vier, denk ik.

En ik vind je handen mooi. En je stem.

En je licht. Het roept lees mij, zoals sommige boeken me aanspreken. Die waarin je iets bijzonders vindt, iets wat je altijd gemist hebt, maar vaag, iets wat wel van jezelf lijkt, maar dan nog beter. Niet van jezelf.

Je armen en benen zijn mijn type niet. En soms zie je er om de twee minuten echt compleet heel anders uit. Je gezicht verandert, je hebt genoeg verschillende. Dat heb ik ook.

Je bent de enige man in zicht, die me leuk lijkt.

Eerlijk gezegd.

Leuk genoeg om eeuwen mee te spenderen. Het lijkt alsof ik je daar al een stukje van ken. Van vroeger. Misschien hebben we ooit ruzie gehad. En zijn we toen beste vrienden geworden. Zo iemand.

En je hebt een hekel aan het woord leuk.

Dat vind ik interessant.

Maar leuk doe ik niet weg, want ik heb het al veel te lang.

En het is oranje. Het is een woord dat past bij zichzelf.

Jantine Knevels

Ze zegt de maan

Ze zegt de maan trekt
harder aan je
als zij vol is

dat gebeurt 's nachts
als de ziel wil zwerven

ik zeg zwaartekracht trekt
zich niks aan van tijdstip
en reflectie van daglicht
en de ziel is ook maar een product
van neurotransmitters en gebrekkige kabels

ze steekt verbolgen
haar kop in het zand

ik zeg leg wat korrels onder je tong
wie weet groeien er parels

ze pakt haar jas en gaat

de maan trekt
harder aan sommigen
dan de wereld

Peter Knipmeijer

Ophaalbrug

Je komt er niet meer in ik heb mijn ophaalbrug

Je bent met je vrachtwagen van zwetsen mijn beschermd dorpsgezicht
binnen gedenderd

Wat moest dat? Moest je weer spulletjes afleveren? Flessen water voor in de
kraan? Lul

Maar ik ben in oude luister hersteld. Ik heb mijn kinderhoofdjes en ik heb
mijn ophaalbrug.

Je komt er niet meer in

Kohlemainen

Zwaarheid

En de stilte die volgde
was als scherven in het water
ze trok een wenkbrauw op

Haar linker

En besloot iets niet te vragen
de opluchting die volgde
was zwaar
en duurt nog steeds.

Sebastiaan Köhler

Desideratum

wie
ruikt nog de rijkdom
aan regenboogeinders
proeft melk en honing
nog voor het de tong raakt
spreekt nog van broeders
als ouders verschillen
droomt nieuwe kleuren
ver buiten de aarde

wie
voelt dat een valkuil
altijd op de loer ligt
weet van deceptie
als bitter en kwaad
wacht tot betekenis
opklaart uit nevel
noemt mussen profeten
sterven een daad

Josse Kok

Onze evolutie

Om te overleven kan het evolutionair voordelig zijn om klein en talrijk te zijn, denk maar aan bacteriën.

Daarom zal onze soort zich de komende miljoenen jaren desnoods drastisch verkleinen tot hoogintelligente microben die intensief en vreedzaam samen zullen werken, zoals bij de mieren, maar dan wel veel slimmer en met een partij voor de dieren.

Mark de Kok

Gesprek in het zwembad

Dus Speuld, zei de man met de snor
in het zwembad, Speuld hoort bij Ermelo.
Ja, zei zijn vriend, die net als hij
in het bubbelbad lag, Speuld hoort bij Ermelo,

maar Uddel hoort bij Apeldoorn.
Dus Speuld hoort bij Ermelo en Uddel
bij Apeldoorn, zei de man met de snor
in het bubbelbad. Ja, zei de ander,

maar Ermelo was vroeger van Nunspeet.
Toen hield het bubbelbad op
en zwom ik naar de stroomversnelling,
maar onthield wat ik zojuist had gehoord.

Johan de Koning

Incarnatie

Vanochtend schrok ik wakker
in mijn eigen lijf met de huid
van mijn moeder, helder dooraderd

soms buigt ze zich in mij
als ik een schaal op tafel zet

ooit zal mijn handgebaar of oogopslag
zich in een bliksemflits vertalen
in het lichaam van mijn kind

Corrie Kopmels

Donker

Het is zo donker
Dat je alleen maar licht ziet
Zo licht
Dat je alleen maar zwart voelt
Zo donker
Dat je alleen maar wit ziet
Zo licht
Dat je alleen maar lucht voelt
Het is zo donker

Peter Kuipers

Strand

Traag kruipen ze die middag omhoog
over hun tengere rug, twee schaduwen
Nog is het zand warm en breed het strand

Hun kinderen spelen zoals kinderen spelen
ze bouwen natuurlijk een zandkasteel
en graven een diepe gracht daaromheen

Hij is de prins en zij de prinses. Het paard
slaat op hol, het slot gaat kapot. Ze geven
het echter niet op en bouwen een nieuw

Nu nog veel mooier, met schelpen versierd
Maar de vloed komt eraan. Het strand
wordt te smal en het zand wordt te zwaar

Ze redden het niet alleen. Het wordt koud
Geen hulp van het koninklijk paar, stram
en verstijfd. Het heeft zich te lang ingegraven

Anke Labrie

Het is mooi

Het is mooi hoe ze zegt: mooi hè!
Over bijvoorbeeld de Botlek. Nooit over mij.
Ze houdt van industrie als van haar eigen borsten.
Vind je ze lief? vraagt ze.

En ik zeg: ja. Bij gebrek aan liever.
Bij gebrek aan haar affectie sluit ik soms
het portier van de auto alsof het haar benen zijn.
Heel zachtjes. Als ik er net ben uit gekomen.

Ik laat een hand rusten op de ruit. Die voelt koud aan.
Het voelt als net onder haar billen weet ik.

Op de Maasvlakte geeft ze me de enige kus van die dag.
En ik maar blij zijn. Dat ik heel even mag.

Jelmer van Lenteren

Banksia

Zag haar in het licht van een vergeten dag
Las atmosferische berichten ongecodeerd
Handgestuurde signalen door de ether
Een milde glimlach de lippen nauwelijks gekruld
Denk dat dit haar meest serene beeld is
Of was het zo'n transparante middag
vol lange smalle bladeren onder een
zeegroene zon boven een ander continent
waarin zij bewoog kalm beschaduwd
en bijna los van de warme droge grond?

Ik weet het niet

Haar licht was als een onvergetelijke dag

Frank van Lier

Overgave

Ik weet, op dit moment, deze dag, heb ik mijn hele leven gewacht.
Maar ik wist het niet. Tot nu.

(Kan ik deze opdracht aan?)

Er is rust, zoals al dagen. Schaduw van het gordijn, daarachter een
bescheiden bries.

Weinig woorden, koffie, een boterham, het wachten.
Hoe trots en lijdzaam het lichaam en de geest. Hoe eenzaam en
onontkoombaar de dood.

De vrouw uit wie ik geboren ben gaat mij verlaten
of ik haar
De moeder door wie ik geworden ben
of zij door mij
Twee zielen blijkt een

Eindelijk
dankzij de dood
overgave

De verlossing van het
sterven brengt alles nabij

Heleen van Loenen

Iets ouds en blauws

Lisdodden sisten en stolden tot scharen
het nachtriet knipte haar rokken rond
het regende bogen en vloeibare haren
slibten gulzig om haar slikkende mond

Het dorre slonk in aarde
waar blijven niet kan
en al het bewaarde
verdween – ook een man

Bij de haard brak het broze
en wit als de as was
keek ze enkel door zwart glas
maar niet meer gekozen

Elke Lutgerink

jouw gedicht

Zo bezongen
klonk het bos weer heel anders.
ging er tegenlicht uit
van de kruinen
steeg een lentegeur
van zoet hout
naar onze hoofden
verleidden zelfs
de meest stekelige takken
tot een streling.

Ja, zo bezongen
klonk het bos weer heel anders.

Erika Mannink

droom 8

Het huis kent vele trappen
en ik loop ze allemaal op en af,
sommige zelfs twee keer achter elkaar.
Boven aan een hele lange trap blijf ik staan.
Er is geen overloop.
Er is geen licht.
Er is niets wat op een vervolg duidt.
Ik roep: 'Vooruit met de geit!'
Achter me hoor ik een zacht mekkeren.
De trap begint te zwenken en blijkt
bij nader inzien een hangbrug.
Er klautert een vriendelijk kwispelende geit
langs me heen, die zich voortvarend
in het duister stort.
Mokkend volg ik haar.
We landen tussen de sappige grashalmen.
Ook schijnt de zon.

Nicolette Marié

Het laatste gedicht

Stel, dit wordt het gedicht
dat alle andere gedichten overbodig maakt.

Ik word de enige winnaar van de (laatste!)
Turing Nationale Gedichtenwedstrijd.

Er breekt een algehele *poet's block* uit,
die Ramsey Nasr en alle andere dichters
in Nederland en Vlaanderen het zwijgen oplegt.

Sommige uitgevers lachen in hun vuistje,
eindelijk verlost van een vaste verliespost.

Maar daar staat een heel leger aan poëten,
redacteuren, professoren en juryleden tegenover,
die hun werk, inkomen en status kwijtraken.

En dat in een tijd waarin de culturele sector
het toch al zo moeilijk heeft!

Daarom hoop ik van harte dat dit gedicht
niet als het best denkbare uit de bus zal komen.

Velen blijft dan onnodig leed
en mij de eeuwige roem bespaard.

Leo Mesman

twee geliefden

Ha.

Dag.

Pas op.

Ja. Ik pas op. Duurt het nog lang?

Ja.

Hoelang ongeveer?

Het duurt nog lang.

Ah. Ja.

Ja.

Zullen we anders even op bed gaan liggen?

Heb je daar zin in?

Nee.

Ik dacht, misschien dat het zo sneller voorbij zou gaan.

Ik denk niet dat het zo werkt.

Nee, of ja, ik bedoel: je hebt gelijk.

Ja.

Ja.

Elena Moeremans

onderweg

onderweg werd ik tegengehouden
door de werkelijkheid,
ik moest aan de kant gaan staan.

of ik wel wist ik wie ik was
ik, en kon ik dat bewijzen.
en waar kwam ik vandaan.

en als dit het was,
het leven dat ik leidde, dit,
wat ging ik dan van hier naar daar.

wie had ik het laatst gezien
en wat had ik gezegd toen.
en wat betekent dat.

had ik een vrouw gekust vanmorgen, innig,
en/of kinderen, zij mij.

en of ik ogen had, blauw en donker,
diep, oneindig als de zee.

en ook
hoe vreemd of mijn gedachten gingen,
en hoe vaak, waarom.

Danny De Mulder

Een Zondag In Lagorce

De kerk is uit, de boeren worden jagers, en schieten
offervardig een rustdag aan flarden.

Verdreven vogels vluchten in de toren, maar de koster
houdt geen schuilkerk voor vluchtelingen.

Voor zijn late dienst hangt hij zelf in de touwen.
En zie: het regent lood.

De mannen hebben schik om wat hun voor
de loop komt van godswege.

Ronald van Noorden

Lada

We noemden haar Lada,
niet van huis uit haar naam,
een sloom hippievriendinnetje,
uit zichzelf onbewogen.

We sleutelden hardhandig
aan haar wezen, staken om haar
de koppen bij elkaar, haar
belagend met geërfd gereedschap.

Toen was zij klaar, een vervaarlijk
clubhuis op wielen. We laptten
de man een paar tientjes
en staken de hemel in brand.

Maakt het uit waar je heengaat?
Je neemt een afrit als elke afrit
in de richting van zomaar een
stad, een strand, je vergeet dat

plaatsen namen hebben. Voeten die
ons jeukten werden wapens op
het gaspedaal, toevallige lifters
kregen de rit van hun leven.

Nachtelijke ritten waarbij het licht
voor een moment gedoofd werd
en wij – met donkerte in zicht –
genoeglijk met ons leven speelden.

Nee Lada, we namen je niet mee
uit wandelen. Je zou ons liefde
worden voor een snel seizoen
dat ergens in een sloot belandde.

Ronald van Noorden

Groot

De kroketten zijn speciaal voor mij.
En het brood en de boter.
Ook de koe is dus
gemaakt voor mij.
En het gras en het graan.
De boer heeft goed zijn best gedaan.
Voor mij.

Mijn moeder werd voor mij geboren.
Mijn vader nam een baan voor mij
en de poes past
precies in mijn schoot.
Dat kan geen toeval zijn.

Maar vanochtend was mijn broek
plotseling te klein
en nu tocht het rond mijn sokken
alsof de wereld zeggen wil:
ik wacht niet meer op jou.

Ik heb een stoel gepakt.
Ben voor het raam gaan staan.
De tuin ligt er verlaten bij.
Het hekje staat open.
Mijn bal ligt nog steeds op het dak.

Bart van Oost

doorgang

'k las een gedicht van begin tot eind
daarna zinnen van achteren naar voren
stukken overdwers, 'k zag overal ik
verloor mezelf

in India dwaalde ik door de woestijn
ik kwam mijzelf tegen en later
een chauffeur van een busje

in het museum bezocht ik een expositie
'k liep tegen de nummering in tot
aan het begin het gebouw weer uit

maden hebben twee bruine stipjes
het lijkt de kop, het is het achtereind

Willem Tjebbe Oostenbrink

In later licht

Laten we zeggen dat hierna een mooie regel komt
zoals de aanblik van een plein met palmen en fontein
in later licht

en dat je zomaar een hoek omslaat
en dat er weer een mooie regel staat

met bijvoorbeeld bozige zigeunervrouwen
waardoor dat plein allure krijgt
laten we dat zeggen en erin geloven
het kan, de ingrediënten liegen er niet om

zoals de aanblik van een plein
met palmen en fontein
en bozige zigeunervrouwen
bij tegenlicht

zie je wel?

Fred Penninga

Punt van belang

Aan de nachtdienst van 12-02-11.

In het afgelopen werkoverleg hebben we afgesproken dat we bij de palliatievelingen geen wisselgeving meer toepassen als deze liggen te slapen.

Zeker in de laatste fase moet de zorg niet enkel en alleen gericht zijn op het voorkomen van doorligplekken.

Natuurlijk weten we allemaal dat we hun lichamen volgens een vast schema zouden moeten draaien, maar als dat pijn tot gevolg heeft. Nee.

Nogmaals:

Op papier zouden we hen moeten draaien,
maar als je dan beseft dat het een laatste dag, een laatste levensuur kan zijn!

Als je dit veel hebt meegemaakt, zoals ik, dan weet je dit redelijk goed in te schatten. Dan laat je de bewoner rustig liggen, dept zijn mond, haalt een kam door het haar.

Hooguit bevoel je voorzichtig het incontinentiesysteem, en controleer je of er natte plekken zijn.

Mens zijn voor de bewoner en menselijk zijn in je vak, daar doen we het voor!

Werk prettig, en hou het rustig.

ps in de koelkast staat nog lekkers van Trees.

Pauline Pisa

Tjonge

Achteraf gezien, mijn borsten groeiden nog.

Ik herinner me de Veluwe: het huisje, de zonnige keuken, en dat jij – dat jij in je ontblote onderstel de taart aansneed, je vingers likte, de fles met cola aan je lippen zette, klokte.

Ik vond het wat.

En, hoe soepel onze ringen gleden.

De vanzelfsprekendheid waarmee ik dacht dat wij onze vingers voor altijd zouden blijven vlechten samen.

Tjonge.

Ach, soms bezoek ik nog je moeder.

Pauline Pisa

voortgang

er gaat veel goed, best veel, de zon doet het al jaren
prima en wat dacht je van de maan: elke nacht
trouw op wacht, veel mensen hebben iedere dag
te eten en als je wapens produceert zul je die

natuurlijk ook een keer moeten gebruiken, grenzen
worden verlegd, soms door de wetenschap
soms door een oorlog, maar toch, we bellen
dat we straks mailen, we sturen elkaar beelden

van de pas aangekochte tuinhark, we communiceren
ons suf, brillenglazen worden steeds beter
hoortoestellen zijn nog nooit zo perfect geweest
horen en zien vergaat ons, er gaat veel goed

Thei Ramaekers

IJle lucht

De Chinese kriekenkerselaar
vertraagt de groei
de muiltjesfanfare kondigt
in de winkelwinkelstraat
een volgende staking aan
want er heerst crisis, anarchie
hangt aan een wasrekje te drogen

de vrouw van de lampionnenfabriek
wiegt met haar suikerklont
ze vraagt of iemand de hakken
van haar schoenen heeft gezien
wrijft met haar miauw over de glazen bol
voorspelt een perzikroze winter
verwacht een aalmoes voor vannacht

Jonathan Robijn

Kinderliefde

Wat wil je later worden, jongen
Hond, opa

maar je weet
dat ik niet van honden houd

U bent dan oud, opa, en blind
ik leid u dan

Waarheen, mijn jongen?
De sloot, opa

en wanneer u bent verdronken
en wordt begraven

zal ik daarbij janken

Paul Roelofsen

Strandwandeling

Omdat het oog blijft zien
wat het zag
het oor bewaart wat het hoorde

trok zij haar arm uit de zijne
ging voor hem staan
greep de revers van zijn jas

en eiste opheldering

genietend van de ondergaande zon
was hij een en al aandacht

weet je, schreeuwde ze ten slotte
en door wat toen volgde

hield de zon het voor gezien

moest hij het doen
met het ruisen van de zee

Paul Roelofsen

De emmer

Alles wat verdronk (bijvoorbeeld: week katje broos blazend, ogen dicht, tongetje roze schuurpapier enz.) komt weer boven.

Zoals de schorpioen de kikker stak:
er zijn geen wegen uit deze emmer.

Alle gangen lopen dood en de weg terug
(een brug) was – altijd al – smeulende fictie.

Runa S.

Dorst

Het is niet zeker waar die dorst vandaan komt
het durven slikken. Soms zouden we liever slapen

maar ogen dicht doen is naar binnen kijken: een ander
wakker worden, als het licht al binnenvalt en het toch nog

midden in de nacht is. Elke snee is een tree op een ladder
zeg ik en nee ik ben niet zeker of we zeker moeten willen zijn

waar die dorst vandaan komt, of mensen beeldhouwwerken
zijn, hoe hard we moeten hakken om ze af te krijgen

of we niet eerder vloeien, lek langs alle kanten, drinkbaar zijn.

Runa S.

Evenwicht

Kareltje van Berkel kon lopen
zonder handen aan de leuning
over de rand van het viaduct

gisteren sprak ik nog even met
zijn moeder

Jacob van Schaijk

Bemoeizorg

Uw geboortedatum sprak ons aan,
net als uw burgerservicenummer
in combinatie met uw blauwe ogen
en de krullen in uw haar.

Ontwikkelt uw stoornis zich naar wens,
uw burgerlijke staat? Of indien u die niet hebt
verzon u wel eens een beperking
of een virtuele geboorteplaats?

Wie bent u zonder levenslied?

Leeft u van de wind, op grote voet
of er zomaar wat op los? Wist u dat u
niemand bent die nooit het laatste licht
of iemand anders kent?

Waar hebt u voor het laatst ontbeten,
en weet u wat uw ouders doen
in de kleine uurtjes van de nacht?

Wij die alles willen weten
vragen u per ommegaande
uw persoonlijkheid
aan ons retour te mailen

PS

Het extra bijgesloten formulier
voor Ongewenste Gebeurtenissen
moet voorkomen dat wij u wissen.
En om calamiteiten te vermijden
heeft ons systeem al ingevuld
uw voorgenomen datum van
overlijden

(zodat wij straks niet hoeven gissen
of u zichzelf hebt opgegeven
of wanneer u bent gestorven
of hoe u in hemelsnaam, zonder ons
in leven bent gebleven, en wij op onze beurt
u hebben kunnen missen)

Kate Schlingemann

Dochter

Het zwembad, 's avonds.

Rimpelloos, als ze langs schrijdt –

niemand die haar duwt.

Lars Schotel

The eye of the beholder

Kijk die grote kraai kijkt deze kant op.
Met welk doel, wat denkt zo'n vogel?
Naar wat precies kijkt hij? Wie weet

naar het rustig glijden van de penpunt
over het papier, wellicht naar de hand
die de pen vasthoudt of naar die andere
die halfbewuste bewegingen maakt:
door het haar woelen, de neus beroeren
oor krabben, kin ondersteunen. In de hoek
die het linkerbeen maakt door de linker-
enkel te laten rusten op het rechter
bovenbeen ligt dit notitieschrift.

Dat kan die toeschouwer allemaal zien
maar de vraag is: waar let hij op?

Opeens zie ik het langwerpige harde einde
van mijn schoenveter voor het dekschild
van een kever aan. Ik kijk op. Met flinke
vleugelslag vliegt de zwarte vogel weg.

Koos Schreurs

Man in de straat

Dat de dood geen sociaal leven heeft
is een fabeltje, een unfaire pers.
Natuurlijk, soms ontsteekt hij 't vuurwerk
van oorlog, pandemie en catastrofe.

Maar hij zorgt bij elke maaltijd voor gedood
leven in de vorm van drank en voedsel.
Hij, van zaad tot zerk onwankelbaar
gehecht aan elk wezen, hoort erbij.

Een keer, in 't kader van een hartinfarct
heeft hij mij uit de verte schuw gegroet
'n keurige, timide man met aktetas.

Wie weet wilde hij jou 'n keer ontmoeten
maar drentelde hij aarzelend en te
verlegen keer op keer jouw deur voorbij.

Koos Schreurs

Hier en nu

Boven, op de bank met de oude kat,
buiten woedt het voorjaar.

Beneden zoogt de jonge kat
drie nieuwe naamloze mormels.

In Amstelveen sterft mijn moeder
terwijl haar tuin ontwaakt.
Dit is wat ik weet, ik weet niet hoe het smaakt.

Renee Simons

Ik ga op reis en ik neem mee...

Ik ga op reis en ik neem mee
mijn nieuwste kaart voor over zee
Een paar hemden en vijf broeken
waar niemand 'n weg uit hoeft te zoeken,
een tube zonnebrand, een boek voor in de nachtcoupé,
voor tere zielen: driemaal daags verband!

Ook vier dadels dansen mee
in driekwartsmaat om hart te luchten
Zie, dromers zonder zadels die
al hun nachtmerries ontvluchten

Onder&tussen: rails en bielzen, ijzer en hout
zij kruisen en kussen, vertragen, bevragen
de grote zon tot hij weer op komt dagen.

Nog steeds op reis dus ik til mee
dit vege lijf, mijn oud' valies
in huid en haar gevlochten; en jij?
Kies jij nu ook voor mij zoals ik jouw
mooie botten schragen en beminnen zal
in voor- en tegendagen en voorbij wind en kou?

Nu sta ik hier en werp van mij vandaan
een laatste tube tandpasta
mijn bril die steeds vooraan
wil zien hoe deze nacht zal neigen.

Nog net niet thuisgekomen
wel al heel dichtbij: de keukendeur,
een pop met krullen en dan jij,
achter op mijn nieuwe fiets
Lachte jij het eerst naar mij
en ik, ik deed nog niets?
Of dacht ik: groei ik, wacht en bloei ik...

Wij gaan op reis en nemen mee van hier
ieder elk twee muntjes
voor over de rivier.

M. Sterrenplek

Omertà

Alleen de aangelanden hebben weet.
Van gebroken glazen en neuzen,
de lege planken en het harde brood,
het tandenknarsen in de lakens.

De jonge vogels op hun nest van roest
kijken weg. Vrouwen poederen de blauwe
plekken, trekken de muts diep
over de hoorns van de mannen.

Met de vinger op de lippen roept men
de kinderen van de straat. Uit de berm
rapen wij het zwijgen op. We zitten
aan de tafel en staren in de borden.

Erwin Steyaert

Zoon

Hij was te doorzichtig
om nog te blijven
dat begrepen wij ook wel
onverstaanbaar in liefde
is hij vertrokken.

Nog jaren keken wij vanaf ons dak
naar vallende sterren
maar zijn weg en waarheid
kwamen niet tot leven.

Wij breken nu ons brood
in de dagloze dag en tellen af.

Wij blijven trouw onrustig slapen.

Fred Tak

wij waren geen jongens

wij hadden vaders, wij waren zonen. het volstond niet
dat wij driemaal daags spek en spinazie vraten.
de hemdsmouwen moesten omhoog,

wij moesten tonen hoe hard wij de spieren in onze bovenarmen
op konden spannen. wij zweetten als zwijnen, groeven bloederige kloven
in onze handen, wroetten in het stof waarin onze voorvaderen
al jaren liggen te liggen

en kregen het vuil amper onder onze vingernagels vandaan.
wij moesten voelen met wat wij tussen de benen geboren waren, jongens,

maar hadden niet eens een eigen kamer
waar wij voorovergebogen, met opgetrokken knieën
en met de neus in andere werelden zaten.

wij ondervonden aan den lijve dat doordringende boerenstank
je harder in het gezicht kan slaan dan wat vuistdikke boeken.

David Troch

Vader

Als de slaap
haar donzen deken
over mijn gedachten spreidt
kom jij

je pakt me
met je vederlichte hand
en licht verstild
zoals alleen jouw lach
beschutten kan

niemand was voor mij
ooit
dichterbij
dan jij

zoals alleen jouw geur
mij bergen kan.

Cissy Valkhoff

een mysterie opgelost

God maakte op een
vrije zaterdagmiddag Adam
en plaatste hem in een tuin,
de Hof van Eden,
maar Adam was alleen
en ontevreden

Daarop maakte God op een
maandagmiddag uit een
sparerib van Adam Eva,
en Adam zei tegen de vrouw:
'kom, loop, lig en ga'

Dit spel was leuk, totdat
de vrouw boodschappen
ging doen en thuiskwam
met golden delicious

'Eet,' zei de vrouw, 'maar
vergeet niet het stickertje
met God eraf te halen'

Toen ontstak God in
grote toorn, want
nooit eerder had iemand
het gewaagd uit Zijn boom
appels te plukken

En op een late woensdagnamiddag
werden Adam en Eva niet
gestenigd, maar weggezonden, want
God was in een goede bui
en nogal lui

Zijn moeder had die dag
gehaktballen gebakken en
dat vond God heel erg lekker,
daarop bepaalde God dat vanaf
die dag woensdag gehaktdag
zou zijn.

Frank Vingerhoets

ontmoeting

I

alsof het iets waard is iets te zoeken of te scheppen
te ontschepen uit een engte in een vreemde ruimte
in een vijandig gebied van platgetreden bemijnde wegen

II

alsof het niet waar is dat elk begin zijn voorganger
dat elk einde een nazaat nalaat voor een opnieuw
in een leegte die vol barstensvol van oud is

III

alsof ik erom vroeg tussen nieuw en oud
ingeworpen te worden en in het voorbijgaan
dan toch de voorbijen opnieuw te ontmoeten

Martin de Waard

spreekbeurt...

konijnen,
de ruimte,
bonsais,
Anna Eleanor Roosevelt,
in de middeleeuwen leven,
boeddha en boeddhisten,
fruit, meer bepaald exotisch,
ook het topic pinguïns,
de geneeskundige krachten van kruiden,
Barcelona, een wereldstad,
de herfst als topseizoen,
criminaliteit bestrijden,
maar heb ik al verteld over hoe een varken dooddoen?

Ilse Van der Weën

Mijn ouders zijn goed in ontvreemden

Mijn ouders zijn goed in ontvreemden

Op de kleuterschool steel ik een houten paardje, niet omdat ik het een mooi paard vind maar omdat niemand het ziet als ik hem in mijn zak stop.

De meeste dingen gebeuren tijdens iemands afwezigheid.

Mijn vader brengt nooit zijn elpees terug naar de bibliotheek en zegt dat als je maar lang genoeg wacht, ze die toch niet meer zullen missen.

Het paard heb ik niet gehouden.

In de tram rijden we zwart, bij elke halte kijk ik geconcentreerd of ik de blauwe mannen zie en repeteer ik de regels van ons spel.

Mijn moeder is verliefd op mijn logopedist, ze komt het huis niet uit behalve voor mijn spraaklessen.

Op mijn verjaardag drinkt ze andere moeders eruit.

Daarna is het een kwestie van tijd wanneer ze aan haar danssolo begint.

De blauwe mannen kijken naar mijn vaders zwarte krullen.

Ik hoor het adres van een oude kennis, dat de man in een boekje schrijft.

Hetzelfde adres waar ook de rekeningen van de bibliotheek heengaan.

Ik glimlach naar de conducteur en zwaai met mijn benen die ruim boven de vloer hangen, altijd beleefd blijven.

Later lukt het mijn moeder ook niet meer om voor mijn spraaklessen het huis te verlaten. Nu stuurt ze mijn logopedist kaarten met blauwe luchten en stranden erop.

Mijn vader leert mij fietsen en laat mij voor het eerst los op een berg.

Mijn voeten zoeken de trappers en ik ben bang, maar hij weet dat ik het kan vandaag.

Kira Wuck

Vertraging

Als er iemand voor de trein springt is er vertraging
zeg je omdat je de tijd wilt stilzetten

Ik zeg dat ik dit landschap saai vind
en mijn laatste geld aan een date heb uitgegeven
De date zwaaide met te kort opgerolde mouwen
ik vroeg of hij zonder pet kon komen
en zag dat het in daglicht niets worden kon
Doordeweeks maakt hij kaas
in het weekend is hij iets anders

Je lacht en zegt dat je trakteert
Geluk is zeer plaatselijk
niemand staat meer stil

je bent in India geweest waar je ratten in een ton water verdrong
je douwde ze net zolang onder tot ze niet meer bewogen

Ik heb wel eens overdreven hard gejuicht om een
onbestemd gevoel te onderdrukken
maar hoe harder ik klapte hoe hardnekkiger
het zich tegen mijn keel aandrukte

Kira Wuck

